

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: A fordítás elmélete és gyakorlata	Tantárgy Neptun-kódja: BTGER101 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 3Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás célja, hogy megismertesse a hallgatókat a fordításelmélet mint interdiszciplináris kutatási terület kialakulásával, rövid történetével és a fordításelmélet metanyelvével. Bemutatja mindazokat a nemzetközi viszonylatban szaktekintélynek számító kutatókat, akik tevékenységükkel iskolát teremtettek, és akik a fordítás, mint gyakorlati tevékenység számára az elméleti alapokat biztosították.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a fordítás elméleti vonatkozásait és ezeket tudja alkalmazni a gyakorlatban is. <i>képesség:</i> Képes a forrásnyelvi szöveg értelmezésére, az átváltási műveletek alkalmazására, és a produktív szövegalkotásra. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> A fordítástudomány területén szerzett ismereteit tudatosan alkalmazza későbbi fordítási feladatok során.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A nyelvészeti fordításelmélet keletkezése 2. A fordítói tevékenység jellege, eszköze, tárgya, a fordítás mint szakma, mint tantárgy, mint kutatási tárgy 3. Fordításelmélet és szociolingvisztika (egyéni beszédsajátosságok visszaadása, tájnyelvi jellegzetességek visszaadása) 4. Az ekvivalens nélküli lexika fordítása 5. Fordíthatóság, fordíthatatlanság 6. Fordításelmélet és pszicholingvisztika (percepció és produkció a fordításban) 7. Fordításelmélet és szövegnyelvészeti (kohézió és koherencia, informatív, expresszív és operatív szövegek fordítása) 8. A fordítás folyamatának nyelvészeti modelljei (denotatív modell, transzformációs modell) 9. A fordítás folyamatának nyelvészeti modelljei (szemantikai modell, az ekvivalencia szintek modellje) 10. Az ekvivalencia fogalma a fordításelméletben (formális ekvivalencia, szöveg-ekvivalencia) 11. Az ekvivalencia fogalma a fordításelméletben (dinamikus ekvivalencia, az ekvivalencia fogalmának tagadása) 12. A nyelvészeti fordításelmélet legfontosabb képviselői (R. Jakobson, J. Catford, E. Nida, P. Newmark) 13. A nyelvészeti fordításelmélet legfontosabb képviselői (G. Steiner, G. Toury, J. P. Vinay és J. Darbelnet) 14. A fordítás mint kulturális transzfer 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga</p> <p>Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A vizsgakérdéseket az oktató a hallgatókkal a vizsgaidőszak előtt legalább egy hónappal közli, a tételcímek alapvetően megegyeznek a fenti tematikus bontással.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Klaudy Kinga: 1999. <i>Bevezetés a fordítás elméletébe</i>. Budapest: Scholastica</p>	

Reiß, K. – Vermeer, H. J. 1994. *Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie*. Tübingen: Niemeyer.
Simigné Fenyő Sarolta 2007. *A fordítás mint közvetítés*. Miskolc: STÚDIUM. 2009.

Ajánlott irodalom:

Albert Sándor 2003. *Fordítás és filozófia. A fordításelméletek tudományfilozófiai problémái & Filozófiai szövegek fordítási kérdései*. Budapest: Tinta Könyvkiadó.

Klaudy Kinga 2007. *Nyelv és fordítás. Válogatott fordítástudományi tanulmányok*. Budapest: Tinta Könyvkiadó.

Hönig, H. G.–Kußmaul, P. 1991. *Strategie der Übersetzung*. Tübingen: Narr.

Klaudy Kinga (szerk.) 2003. *Fordítás és tolmácsolás az ezredfordulón. 30 éves az ELTE BTK Fordító és Tolmácsképző Központja. Jubileumi évkönyv*. Budapest: Scholastica. (Kurián Ágnes, Szabari Krisztina vagy Horváth Ildikó tanulmánya)

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Fordítástechnika I.	Tantárgy Neptun-kódja: BTGER102 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 3Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a fordítás különböző technikáit és ezáltal tudatosá tegye a fordítást. A fordítási műveletek megismertetése után ezek gyakorlati megfigyelésére és alkalmazására kerül sor. A különböző típusú szövegek fordítása során továbbfejleszthetik a hallgatók a készségeiket a fordítási átváltási műveletek gyakorlatában. A tanegység célja a fordítás során a nyelv működésének vizsgálata.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri és felismeri a fordítás különböző technikáit és a fordítástechnika típusait. <i>képesség:</i> Képes a fordítástechnika típusainak megfelelő alkalmazására, és különböző típusú szövegek fordítására. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> A fordítástudomány területén szerzett ismereteit tudatosan alkalmazza későbbi fordítási feladatok során.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A fordítói tevékenység jellege 2. Átváltási műveletek a fordításban 3. Átváltási műveletek a fordító szempontjából: indoeurópai tipológia 4. Átváltási műveletek kontrasztív vizsgálata szépirodalmi szövegekben I. (Judith Schallansky: Der Hals der Giraffe/Darwinregény) 5. Átváltási műveletek vizsgálata szépirodalmi szövegekben II. (Grimm-mesék és fordításaik) 6. Zárthelyi dolgozat 7. Átváltási műveletek osztályozása 8. Nyelvészeti fogalmak. Lexikai átváltási műveletek 9. Lexikai átváltási műveletek vizsgálata gazdasági tematikájú fordításokban 10. Jelentések szűkítése, bővítése 11. Jelentések szűkítésének és bővítésének vizsgálata EU-fordításokban 12. Jelentés és fordítás. Szómezők. Jelentések összevonása, felbontása 13. Jelentések összevonásának, felbontásának vizsgálata jogi tematikájú fordításokban 14. Zárthelyi dolgozat 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.</p>	
Kötelező irodalom:	

Klaudy K., Salánki Á. 2000. Német-magyar fordítástechnika. A fordítás lexikája és grammatikája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 222 pp. (3. kiadás)

Klaudy Kinga: Fordítás II. Bevezetés a fordítás gyakorlatába. 1997, Budapest: Scholastica.

Ajánlott irodalom:

Környei T. (szerk.) Fordítói ABC/1. Hogyan kezdjem. Útmutató fordítóknak és tolmácsoknak Budapest: A Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete, 2005.

Bárdos P., Bárdos R., Höfer, K.: Német–osztrák jogi nyelv. HVG-Orac 2004.

A *Fordítástudomány* című folyóirat egyes cikkei

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Szövegalkotás I. Dokumentatív szövegfajták	Tantárgy Neptun kódja: BTGER103 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens, Sabine Hankó német anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 3Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a különböző szövegtípusoknak a fordítás szempontjából fontos elemeivel. A szemináriumokon a hallgatók összehasonlítanak, elemeznek, majd németről magyarra, magyarról németre fordítanak dokumentatív jellegű szövegtípusokat (pl. használati útmutató, tájékoztató, műsorismertető, filmismertető, termékismertető, rövid jogi dokumentumok). Lehetőség szerint maguk is alkotnak a szövegtípusoknak megfelelő szövegeket német nyelven, előre meghatározott szövegalkotási instrukciók alapján.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> ismeretek szerzése a szövegfajták és a fordítási stratégiák, kompetenciák összefüggéseiről <i>képesség:</i> szövegértési, szövegalkotási kompetencia fejlesztése, fordítói kompetencia fejlesztése, átváltási műveletek önálló alkalmazása <i>attitűd:</i> fordítási hűség kialakítása, szótárhasználati szokások kialakítása <i>autonómia és felelősség:</i> önállóság és felelősség vállalása a fordítási eredményekért, pontosság, precizitás, időtartás</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szövegtípus és fordítás 2. Szövegtipológia és besorolási lehetőségek 3. Dokumentatív szövegfajták, informatív szövegfajták: szövegek gyűjtése 4. Dokumentatív szövegfajták, informatív szövegfajták: szövegek elemzése 5. Dokumentatív szövegfajták, informatív szövegfajták: szókinccsgyűjtés 6. Használati útmutatók magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás 7. Termékismertetők magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás 8. Tájékoztatók magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás 9. Filmismertetők magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás 10. Rövid jogi szövegek magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás I. 11. Rövid jogi szövegek magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás II. 12. Személyi jellegű dokumentumok magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás I. 13. Személyi jellegű dokumentumok magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás I. 14. Zárthelyi dolgozat 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Órai feladatok rendszeres elkészítése, teszt megírása a félév végén.</p> <p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A gyakorlati jegy két részből tevődik össze. 1. teszt, pontozás alapján értékelünk. Elérhető max. pontszám: 100. Értékelése: 60% alatt elégtelen, 60-69% = elégséges, 70-79% = közepes, 80-89% = jó, 90 % fölött teljesítmény jeles. 2. az órai munka értékelése az otthon elkészített fordítások minősége alapján.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Reiß, Katharina: Texttyp und Übersetzungsmethode. Der operative Text. Heidelberg: Gross. 1983. Albrecht, Jörn: Übersetzung und Linguistik. Tübingen: Narr. 2005. Kvam, Sigmund: Grundlagen einer textlinguistischen Übersetzungswissenschaft. Münster: Waxmann. 2009</p> <p>Ajánlott irodalom:</p>	

Vince Katalin: Szövegtípusok és fordítás. In: Fordítástudomány, 6. évf. 1.sz. 2004. 28-35.

Károly Krisztina: Szövegtan és fordítás. Budapest: Akadémia Kiadó. 2007. (letölthető: Magyar Elektronikus Könyvtár)

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Fordítási gyakorlatok németről magyarra	Tantárgy Neptun-kódja: BTGER104 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 3Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy a hallgatók korábbi fordítási ismereteiket felhasználva a gyakorlatban sajátítsák el a nyelvi közvetítési készséget. A foglalkozások során részletesen elemezzük az adott alkalomra otthon elkészített fordítás minden kérdését a nyelvtani problémáktól kezdve a szemantika és a stilisztika szintjéig. A németről magyarra fordítandó szövegek autentikus forrásból származnak és jól szolgálják a nyelvi közvetítési kompetenciák fejlődését.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv szövegtípusairól (gazdasági, jogi szövegek). <i>képesség:</i> Képes a forrásnyelvi szöveg értelmezésére, az átváltási műveletek alkalmazására, és a produktív szövegalkotásra. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> A fordítástudomány területén szerzett ismereteit tudatosan alkalmazza későbbi fordítási feladatok során.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fordítás elméleti kérdései, a német-magyar fordítás nehézségei 2. A fordítási műveletek 3. Lexikai és grammatikai átváltási műveletek a fordítás során 4. Gazdasági tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése globalizáció témában 5. Gazdasági tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése marketing témában 6. Gazdasági tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése turizmus témában 7. Gazdasági tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése munkaerő-piaci témában 8. Zárthelyi dolgozat 9. Jogi tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése adásvétel témában 10. Jogi tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése megbízás témában 11. Jogi tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése munkaszerződés témában 12. A fontosabb interferenciajelenségek lexikai és frazeológiai szinten 13. Zárthelyi dolgozat 14. Összegzés, a dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyben egy német forrásnyelvi szöveget kell magyar célnyelvre fordítani. A fordítási feladatok értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: 1. Tartalom: a szöveg szakmai információi, szóincse, terminológiahasználat 2. Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége 3. Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége. A zárthelyi dolgozatok osztályzata a három részjegy matematikai átlaga.</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.</p>	
Kötelező irodalom:	

Bárdos P., Bárdos R., Höfer, K.: Német–osztrák jogi nyelv. HVG-Orac 2004.

Hönig, Hans G. - Kußmaul, Paul: Strategie der Übersetzung. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. Tübingen: Narr 1982.

Klaudy K.: Bevezetés a fordítás gyakorlatába. Scholastica, Budapest 1999.

Klaudy K., Salánki Á.: Német–magyar fordítástechnika. Nemzeti Tankönyvkiadó 2000.

Koller, Werner: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg: Wiesbaden: Quelle & Meyer 1992.

Ajánlott irodalom:

Klaudy Kinga/ Salánki Ágnes: A fordítás lexikája és grammatikája. Német-magyar fordítástechnika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1995.

Szabó, H.: A szótári ekvivalencia és a fordítási ekvivalencia viszonya. In: Fordítástudomány X. (2008) 1. szám, 61–71.

Tellinger, D.: A reáliák fordítása a fordító kulturális kompetenciája szemszögéből. In: Fordítástudomány V. (2003) 2. szám, 58–70.

Uzonyi, P.: A forrásnyelvi és célnyelvi adatok ekvivalenciájának nehézségeiről. In: Magay, T. (szerk.) (2006): Szótárak és használóik. (= Lexikográfiai füzetek 2.), 117–129.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Lexikográfiai és szótárhasználati gyakorlatok I.	Tantárgy Neptun-kódja: BTGER105 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 3Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy bevezesse a hallgatókat a lexikográfia alapismereteibe és megismertesse velük a fontosabb szótártípusokat mind nyomtatott, mind online formában. Kritikai szemléletmód kialakítása is a cél, mellyel a kurzus végén elérhetjük, hogy ki tudják választani a hallgatók a számukra legmegfelelőbb és egyben jó minőséget képviselő szótárát a gyakorlatban, pl. egy fordítási feladat során.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv variánsairól, regisztereiről. képesség: Képes a szótárakat, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni. attitűd: Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: A szótárhasználat területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 15. A lexikográfia tárgya, lexikográfiai alapismeretek 16. Szótártani alapfogalmak (címszó, szócikk, szótári adat, ekvivalencia, jelentés) 17. A szótárfajták 18. A szótárak csoportosítása Peter Kühn tipológiája szerint 19. A szakszótárak típusai 20. A nyomtatott és az elektronikus szótárak közötti különbségek bemutatása 21. Egy nyelvű nyomtatott és elektronikus szótárak, ezek összehasonlítása (Duden, Magyar értelmező kéziszótár vs. www.duden.de) 22. Német egy nyelvű szótárak összehasonlítása (Duden, Langenscheidt, Wahrig) 23. Kétnyelvű, német-magyar viszonylatban megjelent nyomtatott szótárak bemutatása (Akadémiai Kiadó, Grimm Kiadó szótárai) 24. A kétnyelvű német-magyar szótárak összehasonlítása 25. Kétnyelvű, német-magyar viszonylatban megjelent online szótárak bemutatása és ezek elemzése 26. Szócikktípusok, szótári adatok elemzése 27. Zárthelyi dolgozat 28. A dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése, értékelés 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Klosa, Annette: Aktuelle Tendenzen in der deutschen Lexikographie der Gegenwart. (http://www.efnil.org/documents/conference-publications/budapest-2012/12-EFNIL-Budapest-Klosa-</p>	

Final.pdf) Erschienen in: Stichel, Gerhard/Várad, Tamás (Hrsg.): Lexical Challenges in a Multilingual Europe. Contributions to the Annual Conference 2012 of EFNIL in Budapest. - Frankfurt am Main/Berlin/Bern/Bruxelles/New

Wiegand, Herbert Ernst (1989): Der Begriff der Mikrostruktur: Geschichte, Probleme, Perspektiven. In: Hausmann, Franz Josef / Reichmann, Oskar / Wiegand, Herbert Ernst / Zgusta, Ladislav (Hrsg.): Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 5. Wörterbücher. Dictionaries. Dictionnaires. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie. Erster Teilband. Berlin/New York: de Gruyter. 409-462.

Wolski, Werner (1989): Das Lemma und die verschiedenen Lemmatypen. In: Hausmann, Franz Josef / Reichmann, Oskar / Wiegand, Herbert Ernst / Zgusta, Ladislav (Hrsg.): Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft. Wörterbücher 5. Dictionaries. Dictionnaires. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie. Erster Teilband. Berlin/New York: de Gruyter. 360-371.

Ajánlott irodalom:

Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft (HSK) 5.1, 5.2., 5.3. Wörterbücher egyes cikkei

Magay Tamás (2004): A magyar szótárirodalom bibliográfiája. (Lexikográfiai füzetek 1.) Budapest: Akadémiai Kiadó.

Wiegand, Herbert Ernst (1998): Wörterbuchforschung: Untersuchungen zur Wörterbuchbenutzung, zur Theorie, Geschichte, Kritik und Automatisierung der Lexikographie. Berlin/New York: de Gruyter.

'Lexikográfiai füzetek' egyes számai

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: A fordítás szövegnyelvészeti alapjai	Tantárgy Neptun kódja: BTGER201 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja elméleti áttekintést adni a fordítás és a szövegnyelvészet kapcsolatáról, és tudatosítani a hallgatókban a lefordítandó szöveg nyelvészeti és egyéb szempontú háttérének tanulmányozásának jelentőségét a fordítói munkában. Továbbá rávilágítani arra, hogy a fordítás létrehozása egyben szövegalkotási folyamat is, amelynek meg kell felelnie a célnyelv kohéziós eszköztárának.	
Fejlesztendő kompetenciák: tudás: ismeretek és összefüggések elsajátítása a szövegnyelvészet és a fordítói munka alapvető kapcsolatáról képesség: fordítói kompetenciafejlesztés a szövegnyelvészet és a szövegelemzés módszertanának felhasználásával, a szövegelemző képesség javítása attitűd: felkészülés a fordítói munkára, a fordítást megelőző elemzői és háttérkutatói munkafolyamatok stabil elsajátítása autonómia és felelősség: a fordítói háttér munka tudatos alkalmazása	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadás: 1. A fordítás és a szövegnyelvészet kapcsolata 2. A fordítási szöveg tanulmányozásának módszerei 3. A fordítás mint szövegalkotási folyamat 4. Fordítás és kohézió a forrásnyelvben és a célnyelvben 5. Fordítás és koherencia a forrásnyelvben és a célnyelvben 6. Fordítás és téma-réma-struktúrák a forrásnyelvben és a célnyelvben 7. Fordítás és explicitás a forrásnyelvben és a célnyelvben 8. Fordítás és implicit tartalmak a forrásnyelvben és a célnyelvben 9. Szövegintern eszközök a fordításban a forrásnyelvben és a célnyelvben 10. Szövegextern eszközök a fordításban a forrásnyelvben és a célnyelvben 11. Makrostruktúra és fordítás a forrásnyelvben és a célnyelvben 12. Mikrostruktúra és fordítás a forrásnyelvben és a célnyelvben 13. Intertextualitás és fordítás 14. Interkulturalitás és fordítás	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Kollokvium, írásbeli és szóbeli részből tevődik össze. Az írásbeli vizsgán egy magyar és egy német nyelvű szöveg összevetésével kell felismernie a hallgatóknak a tanult szövegnyelvészeti elemeket. Az elemzés teljességétől függően, ez a részjegy a vizsgába 50%-ban számít be. A szóbeli részben az előadásokon elhangzott tematikát követő tételsor alapján kell a hallgatóknak (húzás alapján) ismertetniük a tételt. Értékelése: szakmai tartalom, nyelvhelyesség és logikus előadásmód.	
Kötelező irodalom: Holzer, Peter: Textlinguistik und Übersetzungswissenschaft. Entwicklung und Interaktion. https://lans-tts.uantwerpen.be/index.php/LANS-TTS/article/view/4/3 https://lans-tts.uantwerpen.be/index.php/LANS-TTS/article/view/4/3 Kvam, Sigmund: Grundlagen einer textlinguistischen Übersetzungswissenschaft. Münster: Waxmann. 2009 Kvam, Sigmund: Grundlagen einer textlinguistischen Übersetzungswissenschaft. Münster: Waxmann. 2009 Ajánlott irodalom:	

Nord, Christiane: Textanalyse und Übersetzen. Theoretische Grundlagen, Methode und didaktische Anwendung einer übersetzungsrelevanten Textanalyse, Heidelberg: Gross 1991.
Károly Krisztina: Szövegtan és fordítás. Budapest: Akadémia Kiadó. 2007.
Brinker, Klaus: Linguistische Textanalyse. München: UTB. 2016.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Fordítástechnika II.	Tantárgy Neptun-kódja: BTGER202 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium a Fordítástechnika I. című tárgyra épül, folytatja az abban megfogalmazott célkitűzéseket, vagyis tovább taglalja a hallgatókkal a fordítás különböző technikáit és ezáltal igyekszik minél tudatosabbá tenni a fordítást. A fordítási műveletek közül a grammatikai átváltási műveletek vannak a középpontban, illetve nagy hangsúlyt helyezünk a reáliákra, azok fajtáira és fordítási nehézségeire.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri és felismeri a fordítás különböző technikáit és a fordítástechnika típusait. <i>képesség:</i> Képes a fordítástechnika típusainak megfelelő alkalmazására, és különböző típusú szövegek fordítására. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> A fordítástudomány területén szerzett ismereteit tudatosan alkalmazza későbbi fordítási feladatok során.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fordítói tevékenység jellege 2. Átváltási műveletek a fordításban 3. Átváltási műveletek a fordító szempontjából: indoeurópai tipológia 4. Átváltási műveletek kontrasztív vizsgálata szépirodalmi szövegekben I. (Judith Schalansky: Der Hals der Giraffe/Darwinregény) 5. Átváltási műveletek vizsgálata szépirodalmi szövegekben II. (Grimm-mesék és fordításaik) 6. Zárthelyi dolgozat 7. Átváltási műveletek osztályozása 8. Nyelvészeti fogalmak. Lexikai átváltási műveletek 9. Lexikai átváltási műveletek vizsgálata gazdasági tematikájú fordításokban 10. Jelentések szűkítése, bővítése 11. Jelentések szűkítésének és bővítésének vizsgálata EU-fordításokban 12. Jelentés és fordítás. Szómezők. Jelentések összevonása, felbontása 13. Jelentések összevonásának, felbontásának vizsgálata jogi tematikájú fordításokban 14. Zárthelyi dolgozat 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Klaudy K., Salánki Á. 2000. Német-magyar fordítástechnika. A fordítás lexikája és grammatikája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 222 pp. (3. kiadás)</p>	

Klaudy Kinga: Fordítás II. Bevezetés a fordítás gyakorlatába. 1997, Budapest: Scholastica.

Ajánlott irodalom:

1. Lengyel István (2013): A fordítási hiba fogalma funkcionális megközelítésben. ELTE BTK Doktori disszertáció
2. Uzonyi, P.: A forrásnyelvi és célnyelvi adatok ekvivalenciájának nehézségeiről. In: Magay, T. (szerk.) (2006): Szótárak és használóik. (= Lexikográfiai füzetek 2.), 117–129.
3. A *Fordítástudomány* című folyóirat egyes cikkei

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Szövegalkotás II. Argumentatív szövegfajták	Tantárgy Neptun kódja: BTGER203 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens, Sabine Hankó anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Argumentatív szövegfajták: A tantárgy célja, hogy a hallgatók elmélyítsék, folytassák tanulmányaikat a különböző szövegtípusokról azok fordítás szempontjából fontos elemeinek további elemzésével. A szemináriumokon a hallgatók összehasonlítanak, elemeznek, majd németről magyarra, magyarról németre fordítanak argumentatív és felhívó jellegű szövegtípusokat (pl. reklám, könyvkritika, kommentár, ajánlások, meghívók, figyelemfelkeltő tájékoztatók). Lehetőség szerint maguk is alkotnak a szövegtípusoknak megfelelő szövegeket német nyelven, előre meghatározott szövegalkotási instrukciók alapján</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: ismeretek szerzése a szövegfajták és a fordítási stratégiák, kompetenciák összefüggéseiről képesség: szövegértési, szövegalkotási kompetencia fejlesztése, fordítói kompetencia fejlesztése, átváltási műveletek önálló alkalmazása attitűd: fordítási hűség kialakítása, szótárhasználati szokások kialakítása autonómia és felelősség: önállóság és felelősség vállalása a fordítási eredményekért, pontosság, precizitás, időtartás</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat 2: Argumentatív szövegfajták</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az argumentáció fogalma, fajtái. Argumentációs sémák összehasonlítása a német és a magyar nyelvben 2. Retorika és argumentáció. Az érvek megfogalmazásának gyakorlása 3. Argumentatív szövegek elemzése retorikai szempontból 4. Argumentatív szövegek elemzése logikai szempontból 5. Argumentatív szövegek szövegstruktúrájának elemzése 6. Reklámszövegek magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás 7. Könyvkritika magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás 8. Kommentár magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás 9. Ajánló szövegek magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás 10. Meghívószövegek magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás 11. Figyelemfelkeltő tájékoztatók magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás 12. Érvelő fogalmazás magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás I. 13. Érvelő fogalmazás magyar és német nyelven: fordítás, szövegalkotás II. 14. Teszt 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Órai feladatok rendszeres elkészítése, teszt megírása a félév végén.</p> <p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A gyakorlati jegy két részből tevődik össze. 1. teszt, pontozás alapján értékelünk. Elérhető max. pontszám: 100. Értékelése: 60% alatt elégtelen, 60-69% = elégséges, 70-79% = közepes, 80-89% = jó, 90 % fölött teljesítmény jeles. 2. az órai munka értékelése az otthon elkészített fordítások minősége alapján..</p>	
<p>Kötelező irodalom: Reiß, Katharina: Texttyp und Übersetzungsmethode. Der operative Text. Heidelberg: Gross. 1983. Albrecht, Jörn: Übersetzung und Linguistik. Tübingen: Narr. 2005. Kvam, Sigmund: Grundlagen einer textlinguistischen Übersetzungswissenschaft. Münster: Waxmann. 2009</p> <p>Ajánlott irodalom: Vince Katalin: Szövegtípusok és fordítás. In: Fordítástudomány, 6. évf. 1.sz. 2004. 28-35.</p>	

Károly Krisztina: Szövegtan és fordítás. Budapest: Akadémia Kiadó. 2007. (letölthető: Magyar Elektronikus Könyvtár)

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Fordítási gyakorlatok magyarról németre	Tantárgy Neptun-kódja: BTGER204 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy a hallgatók megtanuljanak különbséget tenni a didaktizált fordításra szánt szövegek és az autentikus szövegek fordítási stratégiái között. Vizsgáljuk a német és a magyar nyelv eltérő struktúrájából adódó specifikus különbségeket, azok fordítási megoldásait. Hangsúlyt fektetünk az aktív szókincsre és nyelvtani tudásra, hiszen az anyanyelvről idegen nyelvre való fordításkor ezekre van szükség. A gyakorlat során rendszeresen kapnak a hallgatók fordítási feladatokat, miközben szem előtt tartjuk az egyes szövegtípusok és szövegfajták jellemzőit, a fordíthatósági, ill. fordíthatatlansági kritériumokat, rendszerezük az egyes fordításokhoz szükséges háttérismereteket. A gyakorlati órák elméleti részben a hallgatók megismerkednek a legfontosabb német nyelvű fordítástudományi terminusokkal, a fordítás didaktikai felhasználhatóságával, a magyar nyelvkönyvek fordítási gyakorlatainak hatékonyságával, a fordítás ellenőrzési lehetőségeivel, a hibajavítás módszereivel. A gyakorlati munka részét képezi a hallgatók otthoni fordításainak az ellenőrzése.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv szövegtípusairól (gazdasági, jogi szövegek). képesség: Képes a forrásnyelvi szöveg értelmezésére, az átváltási műveletek alkalmazására, és a produktív szövegalkotásra. attitűd: Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: A fordítástudomány területén szerzett ismereteit tudatosan alkalmazza későbbi fordítási feladatok során.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fordítás elméleti kérdései, a magyar-német fordítás nehézségei 2. A fordítási műveletek 3. Lexikai és grammatikai átváltási műveletek a fordítás során 4. Konkrét szövegek fordítása I., szöveg: Gazdasági szövegtípus 5. Konkrét szövegek fordítása II., szöveg: Turisztikai szövegtípus 6. Konkrét szövegek fordítása III., szöveg: Ismeretterjesztő szövegtípus 7. Zárthelyi dolgozat 8. Konkrét szövegek fordítása IV., szöveg: Apellatív szövegtípus 9. Konkrét szövegek fordítása V., szöveg: Tömegkommunikációs szövegtípus 10. Konkrét szövegek fordítása VI., szöveg: Jogi szövegtípus 11. Konkrét szövegek fordítása VII., szöveg: Hivatalos szövegtípus 12. A fordítási hibák rendszerezése 13. Zárthelyi dolgozat 14. Összegzés, a dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyben egy magyar forrásnyelvi szöveget kell német célnyelvre fordítani. A fordítási feladatok értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: 1. Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasznaulat 2. Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése,</p>	

koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége 3. Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége. A zárthelyi dolgozatok osztályzata a három részjegy matematikai átlaga.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.

Kötelező irodalom:

Csatár Péter – Farkas Orsolya – Iványi Zsuzsanna – Molnár Anna – Barna János: Übersetzungswerkstatt. Ein praxisorientiertes Übungsbuch. Budapest: Bölcsész Konzorcium 2006.

Hönig, Hans G. - Kußmaul, Paul: Strategie der Übersetzung. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. Tübingen: Narr 1982.

Klaudy K.: Bevezetés a fordítás gyakorlatába. Scholastica, Budapest 1999.

Klaudy K., Salánki Á.: Német–magyar fordítástechnika. Nemzeti Tankönyvkiadó 2000.

Koller, Werner: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg: Wiesbaden: Quelle & Meyer 1992.

Ajánlott irodalom:

Klaudy Kinga/ Salánki Ágnes: A fordítás lexikája és grammatikája. Német-magyar fordítástechnika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1995.

Szabó, H.: A szótári ekvivalencia és a fordítási ekvivalencia viszonya. In: Fordítástudomány X. (2008) 1. szám, 61–71.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Lexikográfiai és szótárhasználati gyakorlatok II.	Tantárgy Neptun-kódja: BTGER205 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy bevezesse a hallgatókat a lexikográfia alapismereteibe és megismertesse velük a fontosabb szótártípusokat mind nyomtatott, mind online formában. Kritikai szemléletmód kialakítása is a cél, mellyel a kurzus végén elérhetjük, hogy ki tudják választani a hallgatók a számukra legmegfelelőbb és egyben jó minőséget képviselő szótárat a gyakorlatban, pl. egy fordítási feladat során.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv variánsairól, regisztereiről. képesség: Képes a szótárakat, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni. attitűd: Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: A szótárhasználat területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A lexikográfia tárgya, lexikográfiai alapismeretek 2. Szótártani alapfogalmak (címszó, szócikk, szótári adat, ekvivalencia, jelentés) 3. A szótárfajták 4. A szótárak csoportosítása Peter Kühn tipológiája szerint 5. A szakszótárak típusai 6. A nyomtatott és az elektronikus szótárak közötti különbségek bemutatása 7. Egynyelvű nyomtatott és elektronikus szótárak, ezek összehasonlítása (Duden, Magyar értelmező kéziszótár vs. www.duden.de) 8. Német egynyelvű szótárak összehasonlítása (Duden, Langenscheidt, Wahrig) 9. Kétnyelvű, német-magyar viszonylatban megjelent nyomtatott szótárak bemutatása (Akadémiai Kiadó, Grimm Kiadó szótárai) 10. A kétnyelvű német-magyar szótárak összehasonlítása 11. Kétnyelvű, német-magyar viszonylatban megjelent online szótárak bemutatása és ezek elemzése 12. Szócikktípusok, szótári adatok elemzése 13. Zárthelyi dolgozat 14. A dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése, értékelés 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.</p>	

Kötelező irodalom:

Klosa, Annette: Aktuelle Tendenzen in der deutschen Lexikographie der Gegenwart. (<http://www.efnil.org/documents/conference-publications/budapest-2012/12-EFNIL-Budapest-Klosa-Final.pdf>) Erschienen in: Stickel, Gerhard/Váradi, Tamás (Hrsg.): Lexical Challenges in a Multilingual Europe. Contributions to the Annual Conference 2012 of EFNIL in Budapest. - Frankfurt am Main/Berlin/Bern/Bruxelles/New

Wiegand, Herbert Ernst (1989): Der Begriff der Mikrostruktur: Geschichte, Probleme, Perspektiven. In: Hausmann, Franz Josef / Reichmann, Oskar / Wiegand, Herbert Ernst / Zgusta, Ladislav (Hrsg.): Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 5. Wörterbücher. Dictionaries. Dictionnaires. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie. Erster Teilband. Berlin/New York: de Gruyter. 409-462.

Wolski, Werner (1989): Das Lemma und die verschiedenen Lemmatypen. In: Hausmann, Franz Josef / Reichmann, Oskar / Wiegand, Herbert Ernst / Zgusta, Ladislav (Hrsg.): Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft. Wörterbücher 5. Dictionaries. Dictionnaires. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie. Erster Teilband. Berlin/New York: de Gruyter. 360-371.

Ajánlott irodalom:

Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft (HSK) 5.1, 5.2., 5.3. Wörterbücher egyes cikkei
Magay Tamás (2004): A magyar szótárirodalom bibliográfiája. (Lexikográfiai füzetek 1.) Budapest: Akadémiai Kiadó.

Wiegand, Herbert Ernst (1998): Wörterbuchforschung: Untersuchungen zur Wörterbuchbenutzung, zur Theorie, Geschichte, Kritik und Automatisierung der Lexikographie. Berlin/New York: de Gruyter.

'Lexikográfiai füzetek' egyes számai

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Kontrasztív országismeret I.	Tantárgy Neptun kódja: BTGER301 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Tózsá-Rigó Attila, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné Dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus, Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens, Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek Németország tartományaival, azok hagyományaival és kultúrájával. A német kultúrával való megismerkedés lehetővé teszi, hogy azt összehasonlítsák saját kultúrájukkal és fejlesszék interkulturális kompetenciájukat. A gyakorlat fontos szempontja a tartalmi kompetenciák mellett a nyelvi fejlesztés is.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató ismeri Németország földrajzi adottságainak, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásainak rendszerét. <i>képesség:</i> Interkulturális kommunikatív kompetenciák birtokában képes a kultúrák közötti közvetítésre. <i>attitűd:</i> Képes tudását, az egyéni és szervezeti erőforrásokkal tudatosan gazdálkodva, önállóan fejleszteni. <i>autonómia és felelősség:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Die Bundesländer der Bundesrepublik Deutschland 2. Geographie der Bundesrepublik Deutschland 3. Die wichtigsten Ereignisse der deutschen Geschichte I. 4. Die wichtigsten Ereignisse der deutschen Geschichte II. 5. Geteiltes Deutschland 6. Die Wende 7. Bevölkerung der Bundesrepublik Deutschland 8. Berlin I. Fakten, Sehenswürdigkeiten 9. Berlin II. Kultur 10. Deutschland: Sehenswürdigkeiten I. 11. Deutschland: Sehenswürdigkeiten II. 12. Das Bildungswesen in Deutschland 13. Die deutsche Industrie 14. Deutsche Firmen in Ungarn 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli témakifejtés: egy német tartomány bemutatása 12-15 diából való Power point bemutató formájában.</p> <p>Gyakorlat teljesítésének módja, értékelése: A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik. A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincese - Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége - Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége 	
Kötelező irodalom:	

1. Wolk, Ulrike: PONS - Gasztrokulturális kalandozások németül. Budapest: Klett Kiadó, 2015.
2. Tatsachen über Deutschland. https://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/de/system/files/download/tatsachen_2015_deu.pdf

Ajánlott irodalom:

1. Das Deutschlandlabor. <http://www.dw.com/de/deutsch-lernen/das-deutschlandlabor/s-32379>
2. Landeskunde Deutschland – Die besten Seiten, Materialien und Angebote
<https://deutschlernerblog.de/landeskunde-deutschland-die-besten-seiten-materialien-und-angebote/>
3. Luscher, Renate: Deutschland nach der Wende : Daten, Texte, Aufgaben für Deutsch als Fremdsprache. Ismaning: Verlag für Deutsch, 1994.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Szaknyelvi fordítási gyakorlatok I. Gazdasági szövegek (magyarról németre)	Tantárgy Neptun-kódja: BTGER302 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A gazdasági szakfordítás tantárgy célja, hogy a hallgatókat felkészítse az idegen nyelvű gazdasági szövegek helyes értelmezésére és szakszerű, tartalmilag-terminológiailag pontos, valamint nyelvileg helyes közvetítésére.</p> <p>Ennek megfelelően, a különböző típusú gazdasági szövegek fordítása során, a gazdasági szaknyelv sajátosságainak bemutatása mellett, nagy hangsúlyt kap a magyar és a német gazdasági rendszerek összehasonlító elemzése, a nyelven kívüli valóságelemek összevetése, és a gazdasági terminológia alapvető elemeinek az elsajátítása. A félév során magyarról németre készülnek fordítások. Az órákon különböző gazdasági szövegek értelmezése, elemzése, fordítása zajlik, valamint az előző órán házi feladatként kiadott fordítás megbeszélése, értékelése, a hibák elemzése, javítása és a variációk összevetése történik. Különböző, autentikus, gyakran előforduló gazdasági szövegfajták kerülnek kiválasztásra, melyek fordítása során a hallgatók a gyakorlatban használható ismeretekre és alapvető szakmai szókincsre tesznek szert.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv gazdasági szövegtípusairól. képesség: Képes a gazdasági szöveg értelmezésére, az átváltási műveletek alkalmazására, és a produktív szövegalkotásra. attitűd: Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: A gazdasági szövegek fordítása során szerzett ismereteit tudatosan alkalmazza későbbi fordítási feladatok során.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A gazdasági szaknyelv sajátosságai, gazdasági szakszövegek típusai. Felkészítés gazdasági szövegek fordítására 2. A gazdasági szövegek fordításához szükséges források (nyomtatott és online szakszótárak, gazdasági szakkönyvek, folyóiratok) megismerése, forrás- és célnyelvi párhuzamos szövegek választásának fontossága 3. Terminológiai munka. Szövegfeldolgozás folyamata 4. Álláshirdetések nyelvezete, értelmezése, fordítása, a forrás- és célnyelv lexikai és grammatikai különbségei. Hirdetések fordítása, párhuzamos szövegek használata. Humán erőforrás szakmai terminológiája 5. Gazdasági folyóiratok nyelvezete, stílusa, sajátosságai. Forrásnyelvi szöveg és célnyelvi fordítás összevetése, elemzése, lehetséges változatok megbeszélése 6. EU-s makrogazdasági szövegek fordítása 7. A magyar gazdasággal kapcsolatos szövegek fordítása 8. Nemzetközi gazdasági, külkereskedelmi szövegek fordítása 9. Gazdasági szaknyelvi terminológia, lexika gyakorlása 10. Gazdasági szaknyelvi terminológia, lexika gyakorlása 11. Gazdasági szaknyelvi terminológia, lexika gyakorlása 	

12. Gazdasági szaknyelvi terminológia, lexika gyakorlása
13. Zárthelyi dolgozat megírása
14. A zárthelyi dolgozat és a félévi munka értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyben egy magyar forrásnyelvi szöveget kell német célnyelvre fordítani. A fordítási feladatok értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: 1. Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasználat 2. Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége 3. Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége. A zárthelyi dolgozatok osztályzata a három részjegy matematikai átlaga.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.

Kötelező irodalom:

Csatár Péter – Farkas Orsolya – Iványi Zsuzsanna – Molnár Anna – Barna János: Übersetzungswerkstatt. Ein praxisorientiertes Übungsbuch. Budapest: Bölcsész Konzorcium 2006.

Hönig, Hans G. - Kußmaul, Paul: Strategie der Übersetzung. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. Tübingen: Narr 1982.

Koller, Werner: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg: Wiesbaden: Quelle & Meyer 1992.

Ajánlott irodalom:

Klaudy Kinga/ Salánki Ágnes: A fordítás lexikája és grammatikája. Német-magyar fordítástechnika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1995.

Dragaschnig Edina–H. Pogány Irene–Muráth Ferencné–Zserdin Marianne. 1998. *Wirtschaft & Sozialpolitik – aktuell. Wörterbuch Deutsch - Ungarisch, Ungarisch - Deutsch, I.* (kétnyelvű értelmező szótár) Pécs / Graz: Janus Pannonius Tudományegyetem / Karl Franzens Universität

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Szaknyelvi fordítási gyakorlatok II. Gazdasági szövegek (németről magyarra)	Tantárgy Neptun-kódja: BTGER303 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A gazdasági szakfordítás tantárgy célja, hogy a hallgatókat felkészítse az idegen nyelvű gazdasági szövegek helyes értelmezésére és szakszerű, tartalmilag-terminológiailag pontos, valamint nyelvileg helyes közvetítésére.</p> <p>Ennek megfelelően, a különböző típusú gazdasági szövegek fordítása során, a gazdasági szaknyelv sajátosságainak bemutatása mellett, nagy hangsúlyt kap a magyar és a német gazdasági rendszerek összehasonlító elemzése, a nyelven kívüli valóságelemek összevetése, és a gazdasági terminológia alapvető elemeinek az elsajátítása. A félév során magyarról németre készülnek fordítások. Az órákon különböző gazdasági szövegek értelmezése, elemzése, fordítása zajlik, valamint az előző órán házi feladatként kiadott fordítás megbeszélése, értékelése, a hibák elemzése, javítása és a variációk összevetése történik. Különböző, autentikus, gyakran előforduló gazdasági szövegfajták kerülnek kiválasztásra, melyek fordítása során a hallgatók a gyakorlatban használható ismeretekre és alapvető szakmai szókincre tesznek szert.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv gazdasági szövegtípusairól. képesség: Képes a gazdasági szöveg értelmezésére, az átváltási műveletek alkalmazására, és a produktív szövegalkotásra. attitűd: Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: A gazdasági szövegek fordítása során szerzett ismereteit tudatosan alkalmazza későbbi fordítási feladatok során.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A gazdaság fogalma, gazdasági társulások és formák nevei, rövidítések 2. Szöveg fordítása Ausztria aktuális gazdaságáról 3. Szöveg Németország aktuális gazdaságáról 4. Szöveg Svájc aktuális gazdaságáról 5. Szöveg Magyarország aktuális gazdaságától 6. Szöveg a magyar-német külkapcsolatokról 7. Szöveg a magyar-osztrák külkapcsolatokról 8. Szöveg a magyar-svájci külkapcsolatokról 9. Szöveg a pénz történetéről 10. Szöveg Németország gazdaságáról 11. Szöveg Ausztria gazdaságáról 12. Szöveg Svájc gazdaságáról 13. Gazdasági lexika- ismétlés 14. Zárthelyi fordítás 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:	

A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyben egy német forrásnyelvi szöveget kell magyar célnyelvre fordítani. A fordítási feladatok értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: 1. Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókinccse, terminológiahasználata 2. Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége 3. Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége. A zárthelyi dolgozatok osztályzata a három részjegy matematikai átlaga.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.

Kötelező irodalom:

Csatár Péter – Farkas Orsolya – Iványi Zsuzsanna – Molnár Anna – Barna János: Übersetzungswerkstatt. Ein praxisorientiertes Übungsbuch. Budapest: Bölcsész Konzorcium 2006.

Hönig, Hans G. - Kußmaul, Paul: Strategie der Übersetzung. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. Tübingen: Narr 1982.

Koller, Werner: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg: Wiesbaden: Quelle & Meyer 1992.

Ajánlott irodalom:

Klaudy Kinga/ Salánki Ágnes: A fordítás lexikája és grammatikája. Német-magyar fordítástechnika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1995.

Dragaschnig Edina–H. Pogány Irene–Muráth Ferencné–Zserdin Marianne. 1998. *Wirtschaft & Sozialpolitik – aktuell. Wörterbuch Deutsch - Ungarisch, Ungarisch - Deutsch, I.* (kétnyelvű értelmező szótár) Pécs / Graz: Janus Pannonius Tudományegyetem / Karl Franzens Universität

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Kontrasztív nyelvészet	Tantárgy Neptun-kódja: BTGER304 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás célja, hogy bevezesse a hallgatókat a kontrasztív nyelvészet alapvető kérdéseibe. A hallgatók ismerjék meg a nyelvi egybevető módszereket, ismerjék fel a német, mint célnyelv és a magyar, mint anyanyelv különböző nyelvi struktúráinak szisztematikus összehasonlítása során tapasztalható hasonlóságok és eltérések egyes típusait.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német és a magyar nyelv szabályait, tájékozott a két nyelv hasonlóságait és különbségeit illetően. <i>képesség:</i> A szinkron nyelvéllapot fonetikai, fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai jellemzőinek és ezek összefüggéseinek ismeretében képes a szakiránynak megfelelő nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a német és magyar nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel választott szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak (magyar nyelvészet) autonómiáját, módszertani sajátosságait.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kontrasztív nyelvészet fogalma, értelmezési lehetőségei 2. A nyelvi egybevetés: interlingvális módszerek a nyelvek vizsgálatában (komparatív és kontrasztív módszer) 3. Az areális nyelvészet és a nyelvtipológia 4. Fonetikai, fonológiai hasonlóságok és különbségek a német és a magyar nyelvben 5. Morfológiai sajátosságok a két nyelvben: a morfémák rendszere 6. Morfológiai sajátosságok a két nyelvben szófaji megközelítésben 7. A képzett szavakkal kapcsolatos alaktani problémák a két nyelvben 8. A legfontosabb interferenciajelenségek morfológiai szinten 9. Lexikai hasonlóságok és különbségek a német és a magyar nyelvben 10. A legfontosabb interferenciajelenségek lexikai szinten 11. A faux amis és az internacionalizmusok 12. Szintaktikai interferenciajelenségek 13. Vonzatok problematikája a két nyelvben, eltérések és különbözőségek 14. A frazeologizmusok német–magyar/magyar–német összevetésben 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga</p> <p>A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A vizsgakérdéseket az oktató a hallgatókkal a vizsgaidőszak előtt legalább egy hónappal közli, a tételcímek alapvetően megegyeznek a fenti tematikus bontással.</p>	
Kötelező irodalom:	

Bassola Péter: Konsequenzen aus deutsch-ungarischen kontrastiven Untersuchungen — Ergebnisse für das Ungarische (http://acta.bibl.u-szeged.hu/2420/1/germanica_012_153-203.pdf)

Brdar-Szabó R.: Kontrastive Analysen Deutsch-Ungarisch: eine Übersicht. In: HSK 19.1 = Helbig, Gerhard/ Götze, Lutz/Henrici, Gert/Krumm, Hans-Jürgen (Hrsg.): Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 19.1, 1. Halbband). Berlin/New York: Gruyter, 2001, 422-428.

Brdar-Szabó R.: Kontrastivität in der Grammatik. In: HSK 19.1 = Helbig, Gerhard/ Götze, Lutz/Henrici, Gert/Krumm, Hans-Jürgen (Hrsg.): Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 19.1, 1. Halbband). Berlin/New York: Gruyter, 2001, 195-204.

Forgács E.: Kontrastive Sprachbetrachtung. Grimm Kiadó, Szeged 2007.

Gombocz Eszter: Kontrastive Wortformenanalyse Deutsch-Ungarisch. IDS 2013. (<https://ids-pub.bsz-bw.de/frontdoor/index/index/docId/624>)

Gnutzmann, Claus: Kontrastive Linguistik. Frankfurt a.M. u.a.: Lang 1990.

Ajánlott irodalom:

Bassola, Péter: Kontrastive Fallstudie: Deutsch - Ungarisch. In: Ágel, Vilmos/Eichinger, Ludwig M./Eroms, Hans-Werner/Hellwig, Peter/Heringer, Hans Jürgen/Lobin, Henning (Hrsg.): Dependenz und Valenz / Dependency and Valency. Ein internationales Handbuch der zeitgenössischen Forschung (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 25.1, 2. Halbband). Berlin/New York: Gruyter, 2006, 1279-1287.

Bassola, Péter/Bernáth, Csilla: Realisierung der Valenzstruktur von deutschen und ungarischen deverbalen Substantiven. In: Bassola, Péter (Hrsg.): Beiträge zur Nominalphrasensyntax (Acta Germanica 6). Szeged: JATE, 1998, 173-196.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Szövegtypológia	Tantárgy Neptun kódja: BTGER401 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Kegyesné Szekeres Erika, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné Szekeres Erika, egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás a szövegalkotási és szövegelfogadási, illetve szövegértelmezési modelleket tekinti át, elméleti alapon fejleszti a hallgatók a szövegértési és a szövegértelmezési kompetenciáját, valamint interdiszciplináris keretben világít rá a szöveg és a szövegtan más tudományágakkal való kapcsolódási pontjaira, rámutatva a fordítástudománnyal való kapcsolatára is. Az előadások fókuszában a szövegek csoportosításának lehetőségei állnak, ezeket a különböző tipologizálási kísérleteket is a fordításban való hasznosságuk alapján vizsgáljuk.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> elméleti és gyakorlati szövegtypológiai ismeretek, a szövegtypológiai ismeretek és a gyakorlati fordítói munka közötti összefüggések tudatos felismerése, alkalmazása <i>képesség:</i> fordítói kompetencia növelése a szövegfajtákról szerzett tudás alapján <i>attitűd:</i> önálló elemzési attitűd kialakítása, a fordítói attitűd javítása, sokoldalú fordítói magatartás fejlesztése <i>autonómia és felelősség:</i> a fordítandó szöveggel szembeni követelmények felelős betartása, a fordítói személyiség fejlesztése</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szöveg, szövegfajták és szövegalkotási modellek 2. Szöveg, befogadás és interpretáció 3. Szövegértelmezési modellek 4. A szövegértés hagyományos módjai: globálisértés 5. A szövegértés hagyományos módjai szelektív értés 6. A szövegértés hagyományos módjai: strukturált szövegértés 7. Új utak a szövegértésben: hipertextualitás, intertextualitás 8. A lehetséges szövegvilágok modellje (Petőfi S. János) 9. A szöveg szubjektív megközelítési módjai: narráció 10. A szöveg szubjektív megközelítési módjai: szemantikai hálók és metaforák 11. A szöveg objektív megközelítési módjai: grammatikai eszközök és (pre)szuppozíciók 12. A szöveg objektív megközelítési módjai: argumentumok és logika 13. A szöveg: interdiszciplináris megközelítése, kapcsolódási pontok más tudományágakkal 14. Összefoglalás 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga</p> <p>A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A vizsgakérdéseket az oktató a hallgatókkal a vizsgaidőszak előtt legalább egy hónappal közli, a tételcímek alapvetően megegyeznek a fenti tematikus bontással.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Adamzik, Kirsten: Sprache: Wege zum Verstehen. München: Fink 2004. Gansel, G: Textsortenlinguistik. München: UTB. 2016. Habscheid, St.: Text und Diskurs. München: UTB. 2015.</p> <p>Ajánlott irodalom:</p>	

Beckmann, Ulrich: Text und Textwelten. Zur Problematik der Bedeutungskonstituierung zu Texten. Dortmund: Buske 1991.
Reiß, Katharina: Texttyp und Übersetzungsmethode. Der operative Text. Heidelberg: Gross. 1983.
Vince Katalin: Szövegtípusok és fordítás. In: Fordítástudomány, 6. évf. 1.sz. 2004. 28-35. (letölthető: www.maraka.hu)

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Szaknyelvi fordítási gyakorlatok III. Társadalomtudományi szövegek (magyarról németre)	Tantárgy Neptun-kódja: BTGER402 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A gyakorlati órák célja, hogy a hallgatók bepillantást nyerjenek a társadalomtudományi szakszövegek és a jogi szakszövegek szókincsébe, megtanulják a legfontosabb témába illeszkedő szakszavakat magyar-német fordítási gyakorlatok keretében, illetve megismerkedjenek az Európai Unió fordítási gyakorlatában használatos jogi terminológiai legfontosabb elemeivel. A tantárgy alapvető célja, hogy a hallgatókat felkészítse a magyar nyelvű jogi szövegek helyes értelmezésére és közvetítésükre idegen nyelven. Ennek megfelelően, a különböző típusú jogi szövegek fordítása során, a jogi szaknyelv sajátosságainak bemutatása mellett, nagy hangsúlyt kap a magyar és a német jogrendszerek összehasonlító elemzése, a nyelven kívüli valóságélemek összevetése. Év közben rendszeres írásbeli és szóbeli fordításokat végeznek a hallgatók, melyek során a hallgatók a gyakorlatban használható ismeretekre és alapvető szakmai szókincsre tesznek szert.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv társadalomtudományi szövegtípusairól. képesség: Képes a társadalomtudományi szövegek értelmezésére, az átváltási műveletek alkalmazására, és a produktív szövegalkotásra. attitűd: Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: A társadalomtudományi szövegek fordítása során szerzett ismereteit tudatosan alkalmazza későbbi fordítási feladatok során.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A jogi szövegek fordításának sajátosságai 2. A jogi nyelvezet stilisztikai és nyelvészeti szempontból való megismerése 3. Különböző jogi szövegek, autentikus dokumentumok, aktualitások értelmezése, elemzése 4. Szövegtípus: munkaszerződés 5. Szövegtípus: adásvételi szerződés 6. EU-s jogi szövegek 7. Nemzetközi joggal kapcsolatos szövegek I. 8. Nemzetközi joggal kapcsolatos szövegek II. 9. Megbízási szerződés 10. Vállalkozói szerződés 11. Terminológia és terminológiai gyakorlás 12. Lexikai gyakorlás 13. Zárthelyi fordítás 14. Az ismeretek összefoglalása, a félév értékelése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyben egy magyar forrásnyelvi szöveget kell német célnyelvre fordítani. A fordítási feladatok értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: 1. Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasználat 2. Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése,</p>	

koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége 3. Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége. A zárthelyi dolgozatok osztályzata a három részjegy matematikai átlaga.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.

Kötelező irodalom:

Bárdos P., Bárdos R., Höfer, K.: Német–osztrák jogi nyelv. HVG-Orac 2004.

Olaszy Kamilla: Rechtswissenschaft, Verwaltung. Budapest: OLKA. 2009.

Ajánlott irodalom:

Loós Mónika: Von Rechts wegen. Német jogi nyelv magyaroknak. Budapest: Holnap Kiadó, 2006.

2. Karcsay Sándor: Német magyar, magyar-német jogi és államigazgatási szótár. Budapest: Akadémia Kiadó, 2004.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Szaknyelvi fordítási gyakorlatok IV. Társadalomtudományi szövegek (németről magyarra)	Tantárgy Neptun-kódja: BTGER403 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A gyakorlati órák célja, hogy a hallgatók bepillantást nyerjenek a társadalomtudományi szakszövegek és a jogi szakszövegek szókincsébe, megtanulják a legfontosabb témába illeszkedő szakszavakat magyar-német fordítási gyakorlatok keretében, illetve megismerkedjenek az Európai Unió fordítási gyakorlatában használatos jogi terminológiai legfontosabb elemeivel. A tantárgy alapvető célja, hogy a hallgatókat felkészítse a magyar nyelvű jogi szövegek helyes értelmezésére és közvetítésükre idegen nyelven. Ennek megfelelően, a különböző típusú jogi szövegek fordítása során, a jogi szaknyelv sajátosságainak bemutatása mellett, nagy hangsúlyt kap a magyar és a német jogrendszerek összehasonlító elemzése, a nyelven kívüli valóságálemek összevetése. Év közben rendszeres írásbeli és szóbeli fordításokat végeznek a hallgatók, melyek során a hallgatók a gyakorlatban használható ismeretekre és alapvető szakmai szókincsre tesznek szert.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv társadalomtudományi szövegtípusairól. képesség: Képes a társadalomtudományi szövegek értelmezésére, az átváltási műveletek alkalmazására, és a produktív szövegalkotásra. attitűd: Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: A társadalomtudományi szövegek fordítása során szerzett ismereteit tudatosan alkalmazza későbbi fordítási feladatok során.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A magyar és a német jogi szövegek fordításának sajátosságai, két szöveg összehasonlítása alapján 2. Eltérő szavakkal kifejezett azonos tartalmak a magyar és az idegen nyelvben 3. Példák polgári jogi és cégjogi iratokra 4. Legfontosabb jogi szövegtípusok és azok fordításai, kész fordítások összehasonlítása alapján 5. Egyes szerződés- és okirattípusok bemutatása és elemzése, közös glosszárrium készítése 6. Egyszerű bírósági ítéletek bemutatása és elemzése a forrás- és a célnyelv kifejezésbeli azonosságainak és különbségeinek tudatosítására 7. Szerződések, megállapodások (társasági szerződés, munkaszerződés) órai fordítása és elemzése 8. Cégkivonat fordítása 9. Bírósági határozat fordítása 10. Bírósági ítélet fordítása 11. EU-szöveg fordítása 12. Nemzetközi jogrendszerrel kapcsolatos szöveg fordítása 13. Európai jogrendszerrel kapcsolatos szöveg fordítása 14. Zárthelyi fordítás 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyben egy német forrásnyelvi szöveget kell magyar célnyelvre fordítani. A fordítási feladatok értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: 1. Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasznaulat 2. Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése,</p>	

koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége 3. Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége. A zárthelyi dolgozatok osztályzata a három részjegy matematikai átlaga.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.

Kötelező irodalom:

Bárdos P., Bárdos R., Höfer, K.: Német–osztrák jogi nyelv. HVG-Orac 2004.

Olaszy Kamilla: Rechtswissenschaft, Verwaltung. Budapest: OLKA. 2009.

Ajánlott irodalom:

Loós Mónika: Von Rechts wegen. Német jogi nyelv magyaroknak. Budapest: Holnap Kiadó, 2006.

2. Karcsay Sándor: Német magyar, magyar-német jogi és államigazgatási szótár. Budapest: Akadémia Kiadó, 2004.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika, Fordítói specializáció

Tantárgy neve: Kontrasztív országismeret II.	Tantárgy Neptun kódja: BTGER404 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Tózsá-Rigó Attila, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné Dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus, Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens, Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek Németország tartományaival, azok hagyományaival és kultúrájával. A német kultúrával való megismerkedés lehetővé teszi, hogy azt összehasonlítsák saját kultúrájukkal és fejlesszék interkulturális kompetenciájukat. A gyakorlat fontos szempontja a tartalmi kompetenciák mellett a nyelvi fejlesztés is.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató ismeri Németország földrajzi adottságainak, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásainak rendszerét. <i>képesség:</i> Interkulturális kommunikatív kompetenciák birtokában képes a kultúrák közötti közvetítésre. <i>attitűd:</i> Képes tudását, az egyéni és szervezeti erőforrásokkal tudatosan gazdálkodva, önállóan fejleszteni. <i>autonómia és felelősség:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Die deutschen Bundesländer und ihre Hauptstädte 2. Deutsche Dialekte – ein Überblick 3. Klischees über Deutschland 4. Kulinarisches aus Deutschland 5. Geschichte des deutschen Biers 6. Naturschutzgebiete in Deutschland 7. Wanderwege in Deutschland 8. Land der Bayern 9. Der Schwarzwald 10. Das schwäbische Meer 11. Berühmte Deutsche I. 12. Berühmte Deutsche II. 13. Die deutschen Minderheiten in Ungarn 14. Die deutschen Minderheiten im Komitat Borsod-Abaúj-Zemplén 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli témakifejtés: egy német tartomány bemutatása 12-15 diából való Power point bemutató formájában.</p> <p>Gyakorlat teljesítésének módja, értékelése: A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik. A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókinccse - Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége 	

- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége

Kötelező irodalom:

1. Wolk, Ulrike: PONS - Gasztrokulturális kalandozások németül. Budapest: Klett Kiadó, 2015.
2. Tatsachen über Deutschland. https://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/de/system/files/download/tatsachen_2015_deu.pdf

Ajánlott irodalom:

1. Das Deutschlandlabor. <http://www.dw.com/de/deutsch-lernen/das-deutschlandlabor/s-32379>
2. Landeskunde Deutschland – Die besten Seiten, Materialien und Angebote
<https://deutschlernerblog.de/landeskunde-deutschland-die-besten-seiten-materialien-und-angebote/>
3. Luscher, Renate: Deutschland nach der Wende : Daten, Texte, Aufgaben für Deutsch als Fremdsprache. Ismaning: Verlag für Deutsch, 1994.